REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 64 | Brașov, Miercuri 21 Martie (3 Aprilie) | 1907.

Toacă la urechia surdului.

Zilele aceste a apărut la Budapesta o broșurică întitulată „Proiectul de lege pentru școalele poporale și naționalitățile“.*) Inainte de a face earăși un pas, prin care să se învrăjbească și mai tare cu naționalitățile și să și le înstrăineze și mai mult, Maghiarii dela putere sunt admoniați în această broșură să fie cu sânge rece și să judece calm, dacă e consult să forțeze proiectul de lege care a produs deja o iritațiune și mișcare generală în țară, ori ar fi cu mult mai cuminte și mai folositor să-l ia dela ordinea zilei și să-l esamineze din nou temeinic, ca să fie schimbat după cum cere echitatea și dreptatea față cu naționalitățile.

Autorul broșurei vrea să convingă pe Apponyi cu ai săi, că nu fac bine a forța proiectul de lege în chestiune căci printr'asta nu vor putea ajuta cauzei maghiare, ci numai îi vor strica. E desigur convins despre ceea ce spune, de altă parte însă autorul însuși nu se va aștepta ca cuvintele sale să găsească ascultare, deși își face espunerile sale cu o estremă moderațiune, adresându-se către cei dela cârmă cu calmul, cu logica și în spiritul, cu care li-s'a adresat în chestiunea naționalităților Ludovic Mocsary.

Așa de pildă autorul vrând a cerceta dacă proiectul lui Apponyi corespunde scopurilor celor mari ale statului ungar, zice: „Este un optimism fără margini a crede că marea problemă a regenerațiunei și a consolidărei naționale s'ar putea rezolva fără de concursul naționalităților — cari constitue partea cea mai mare a conlocuitorilor patriei — și al conducătorilor lor firești, a bisericilor, sau chiar în contra lor, la caz de lipsă cu asistență de gendarmi“.... Urmarea ar fi numai o luptă vecinică care ar slăbi puterile țării. Crede că proiectul de lege școlar va înrăutăți raporturile între statul ungar și între naționalități și biserici și cere deci examinarea din nou și eventual revizuirea lui. Dacă guvernul ar satisface dreptelor cereri ale popoarelor și ale bisericei, agitațiunea și-ar pierde orice razim. Dar dacă proiectul din chestiune, așa cum e acum nemodificat, va deveni lege, el va da o nouă armă în mâna extremilor, cari se vor provoca la el ca la o dovadă despre intoleranța guvernului ungar față cu naționalitați și bisericile lor.

Acest efect îl va avea deasemenea dispozițiunea proiectului, prin care, din punctul de vedere al cvalificațiunei și al disciplinei, să iau școalele și învățătorii confesionali de sub influința autorităților de până acum spre a fi subordonați organelor administrației comitatense; apoi dispoziția după care, din causa lipsei de succes a instrucțiunei limbei maghiare vor fi a se pedepsi învățătorii și totodată și comunele bisericești ș. a. Inovuțiunile propuse par și superflue deoarece guvernul are după lege dreptul de inspecțiune superioară, poate prin urmare să-și validiteze voința sa în toate direcțiunile.

Autorul e de părere că toate aceste dispoziții vor provoca o fatală luptă culturală.

Vorbind de învățarea limbei maghiare, arată că forțarea ei în școalele poporale nu poate avea nici o valoare practică. „Țăranul nu se va maghiariza nici odată prin școală“. Mai mare valoare politică are asimilarea masselor popoarelor nemaghiare prin sentiment decât prin limbă. Inseși confesiunile, zice, ar îngriji din propriul îndemn ca în institutele lor să se invețe limba maghiară etc.

Ar trebui deci să se evite ciocuirile și agitațiile în împrejurările critice politice de față, când avem să luptăm cu vecinul nostru austriac pentru a asigura existența noastră economică, când ne amenință pericolul socialismului și emigrarea ne seacă puterile.

Autorul insistă apoi asupra importanței Românilor, cari au mai mare greutate politică prin aceea că sunt număroși și prin poziția lor internațională. „Dacă îi vom câștiga vom avea un folos politic estraordinar de mare, dacă-i vom înstrăina se pot naște de aici pericole necalculabile; c'o rassă așa compactă, conștie de sine și pasionată nu se poate glumi. Ea ori trebue câștigată ori de tot nimicită. Asupra ursului nu e consult a împușca cu alice. Știe fie-care vânător cum e ursul rănit. Dacă nu-l poți răpune, mai bine să nu te atingi de el“.

„Proiectul de lege din chestiune nu poate nici să nimicească nici să câștige naționalitățile ci vatămă mai mult tocmai pe acei factori, cari după poziția lor sunt chemați a sta față în față cu agitațiunea, ce împedecă cooiciliarea și de a apăra ordinea legală etc. etc.“

După-ce am schițat mersul ideilor autorului broșurei nu va fi superflu a spune că este Român. Pledează până la un punct oarecare în favorul cauzei române, dar se pune pe o bază care nu este națională românească.

Dacă a crezut că cu modul acesta cuvintele sale vor avea o mai mare înrâurință asupra lui Apponyi, pe care îl încarcă cu laude personale, și a soților săi, se va convinge curând, că s'a înșelat și că a bătut toaca la urechia surdului.

*) „A népiskolai törveny javorlat es a nemzetiségek. Irta Dr. B. E. Budapest 1907.„

Adunări poporale.

Adunarea de protestare din Alba-Iulia.

Alba-Iulia, în 30 Martie 1907.

(Raport special.)

Onorată Redacțiune! Despre decursul adunărei poporale a Românilor din Alba-Iulia și jur, ținută azi, am onoare a vă comunica următoarele:

Incă înainte de terminul deschiderei adunărei sala cea mare dela otelul Europa era îndesuită de Români veniți din cele mai multe comune din jurul acestui oraș. Mulți erau adunați în curte, căci în sală nu era loc. Inteligență, mulți preoți, învățători.

La 11 oare advocatul *Rubin Patiția* senior întâmpinat cu strigăte de »să trăiască« deschide adunarea printr'o vorbire asupra situațiunei politice de azi, și schițând obiectele dela ordinea zilei, roagă pe cei prezenți a-și alege biroul, care s'a constituit proclamându-se președinte Rvdss. domn protopop *Simion Micu*, iar de notari Dr. Ioan *Marciac* și Dr. Rubin *Patiția*, junior.

Alesul președinte prin vorbe pătrunzătoare arată primejdia ce se pregătește școalelor confesionale prin proiectul legei școlare alcătuit de ministrul Apponyi, proiect care are intențiuni păgubitoare autonomiei bisericești, școalelor noastre și învățământului românesc, peste tot are de scop maghiarisarea naționalităților și a cărui urmări ar fi, în loc de învățătură, o prostire a școlarilor români lipsiți de putința de a-și câștiga cunoștințele trebuincioase în viață.

După împărtășirea programului acestei adunări roagă adunarea a observa buna ordine în decursul ei și dă cuvântul profesorului I. *Sămpălean*, care dela tribună în vorbirea sa bine argumentată și cu oratoria lui cunoscută desvoaltă dreptul nostru la întroducerea votului universal secret fără restricțiuni, a cărui votare prin dietă a impus'o chiar Majestatea Sa guvernului coaliției, dar acesta voiește a amâna întroducerea lui din motive egoistice și neadmisibile. Noi să stăruim din toate puterile pentru neamânata votare a legei despre votul universal, pe care prin adunări Românii au pretins'o de urgență, încă în trecut. Numai întroducerea votului universal poate aduce cu sine pacea între diferitele popoare ale patriei. Pe larg motivează îndreptățirea egalității, căci cine poartă sarcina trebue să aibă și drepturi mai ales acel drept ca la crearea legilor și al lui cuvânt să se validiteze.

2. A vorbit advocatul *R. Patiția* pentru libertatea pressei, a acelei puteri de care și miniștri au respect. Arată ce lege de pressă este azi în valoare, și cum aceasta lege se manuează într'un chip dușmănos naționalităților. Fiindcă acum este vorba să se facă o lege nouă de pressă,

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Ceas rău.

»Cu tâlc e vorba ălui de-a zis, că să flueri curcanului, de vrei ca să-ți bolborosească, iar muerii să-i vorbești pe plac, dacă ți-e aminte să nu iei câmpii«.

»Cum nu te-o fi durând gura de-atâtea cazanii?«

»Nu vezi că deșteptași copiii și puseși vecinii 'n picioare?«

— »D'apoi copiii tot eu știu să mi-i împac, și vecinii n'au la ce asculta la mine!«

»Nu-ți fie ciudă, că doar atâta 'ți spun: mai pune capul o leacă și las' că ai destulă vreme s'ajungi în târg«. »Nu pleca pe drum, că nici cocoșii nu cântară și umblă necuratul pe pământ«.

— »Așa-i vezi bine, că tot tu mi-ai purtat de grijă, de nu mi-am pierdut capul«.

— »Ci-ascultă, măi omule, odată și de mine: nu pleca în ceas rău«.

— D'apoi eu port căciulă, nu tu, răspunse el năcăjit, și după ce își legase maldărul de fân și înfipsese furcerul într'ânsul, merse sub șopron. Căută boii, le puse funia în coarne și, luându-și maldărul de nutreț la spinare, deschise poarta, mânându-și tovarășii de muncă: »hai, boulenii taichii, că diseară cine știe pe ce poartă ăți mai intra«.

— »Ci barem fă-ți cruce și zi: Doamne ajută, când pleci la drum«.

— »Nu s'o ivi dracul la mine!«

»Vezi și mai saltă căciula aia de pe ochi, să nu te înșele cine-va«.

— »Uf, sfân. Toadere, că rele păcate mai am de răsplătit«. Zise omul depărtându-se.

Toamna era pe ducă. Vântul rece prevestea sosirea zilelor geroase, cu suferințele ce-aduc peste cei săraci.

Lae Grindă merge încovoiat sub greutatea maldărului, gândindu-se la nevoile, cărora le-ar putea pune proptă, dacă și-ar vinde boii.

»Intâi să-mi iau din cap pe »pricetor«, că mi-a pângărit tot neamul și mi-a înșirat toți sfinții de peste an«. Datoria încă-i veche și cată să dau, ce-oi da și să-mi scot gâtul din laț. Alel'alte, le-aș mai cârpi eu, până una alta, dac'o mai vrea Dumnezeu, vr'o dată și cu mine.

Boii mergeau drept pe drumul clisos și plin de hobâcuri, fără să cârmească în vr'o parte, ca și cum ar fi simțit amarul din sufletul stăpânului lor.

Se luminase bine, când omul nostru era aproape de bâlciu.

»Ei bună dimineața, Grindă«.

— »Bună fie-ți inima, părinte«, răspunse el, cam înciudat.

— »Dar ce mă, că nu tei fi ducând să-ți vinzi boii«?

— »Ba d'aia 'mi luai calea în picioare«.

— »Apoi »bun târg« și las' că eu nu-s piază rea«!

— »Să dee Domnul..., să-ți rupi gâtul« terminǎ el încet. »Drace, poate-o veni și vorba muerii: oi fi pornit în ceas rău«.

Din vuetul bâlciului se deslușiau din ce în ce strigătile covrigarilor, boltașilor, cârciumarilor, cari își laudă marfa. Grindă întră în »obor« își priponi boii, aruncându-le o brață de fân și se dete de-o parte, așteptând să-i vină cumpărători.

Soarele e la prânz, și pe omul nostru încă nu l'a întrebat nimeni de-i geambaș, ori păgubaș.

»Mă, tu, ăla de acolo, cu căciula cât banița, ai bilet pe cionăile ălea de boi?«

— »Am, d-le, am, păcatele mele« răspunse el și prinse — a deznoda colțul ștergarului.

— »Lasă-l acolo, dacă-l ai«.

»Da tu mă, uncheaș? Mă tat'al lui Sân' Petru, n'auzi?«

»Ai bilet pe mârțoagă?«

— »Da'cum să n'am d-le... d-le »Inspector, c'am pierit două zile ș'un conac pe lângă logofăt, până să mi-l scoată din condică«.

— »Bine, bine«.

»Cu sălbaticii ăștia primitivi nu te poți purta decât în chipul acesta« zise apoi slujbașul, adresându-se unui tânăr care pășea încet și rar, fiind îmbrăcat, ca de gerul bobotezii.

— »Adevărat. Superbă expresie găsiși. Sălbaticii primitivi, d-le, Trogloditi!«

Era aproape de seară când Grindă beu aldămașul boulenilor, puse banii în pungă și plecă 'n spre casă.

Acum se simțea par'că mai ușurat și ținea capul sus, pășind mai înțepat, ca omul când are ceva la chimir.

Sgomotul bâlciului se pierdea din ce în ce și doar câte un strigăt se mai desprindea din amestecul de glasuri: »țuică de prună mă neică«...

»Ar fi bună« murmură omul, da-'s multe năcazuri și se tot ducea mereu înainte, mai iute de cum venise.

Aproape de satul »Valea Nucului«, în marginea pădurii se află cârciuma lui Litie, un »Venetic«, cum îi zic oamenii, îngăduit acolo din mila boerului care stăpânește în acele părți.

Gurile rele spun multe pe socoteala acestui hangiu îmbogățit iute și din nimic.

Incă de pe ziua jumătate sosise acolo Ilie Arapu, vecin cu Grindă.

Cum îl văzu, îl și sprijini cu vorba: »Ce mai taci, fârtate Iliuță? »Credeam c'ai fi întrat în punga popii, de nu te mai vezi, nu te mai auzi!«

noi avem să cerem, ca legea aceasta, să se facă aşa, încât să nu mai poată fi mijloc de asuprire a gazetarilor români şi ai celorlalte naţionalităţi din patrie. Curtea cu juraţi să se compună din bărbaţi a-i naţionalităţii acuzatului. Numai prin o lege dreaptă se poate pune capăt frecărilor între popoarele din patrie. Deci adunarea de azi şi în aceaşta privinţă să aducă hotărîre.

5. La punctul programului adunărei despre proiectul d-lui ministru Apponyi pentru salarisarea învăţătorilor dela şcolile confesionale au vorbit d-nul preot din comuna Şard, Enea Pop *Bota*, care prin frumoasa-i vorbire plină de entuziasm şi însoţită de o mulţime de exemple frumoase luate din viaţa şi starea lucrurilor de azi.

Expunerea şi motivele folosite de vorbitor despre scopul învăţământului copiilor a făcut o impresie bună în inima ţăranilor, cari de repeţite-ori întrerupeau pe vorbitor cu cuvintele »nu primim«, »nu ne trebue«, »suntem în stare a ne ţinea învăţătorii noştri«, etc. şi »numai morţi le vom putea lăsa«.

Tot la obiectul acesta a vorbit d-nul profesor de teologie *Dr. Macaveiu* cu multă eloquenţă.

In urmă tinărul advocat *Dr. Rubin Patiţia* junior a cetit următorul proiect de rezoluţiune:

»Românii din cercurile electorale *Ighiu*, *Vinţul de jos*, *Aiud*, *Uioara şi Alba-Iulia* în adunarea poporală ţinută in Alba-Iulia în 17/30 Martie 1907, dupăce au discutat starea politică de azi a patriei noastre şi în deosebi proiectele de lege ale guvernului privitoare la învăţământul elementar, au luat următoarea

Hotărâre:

1) Protestăm în contra întregului sistem politic de azi, care ţinteşte numai spre crearea unui stat unitar de rasă cu asimilarea şi nimicirea tuturor popoarelor nemaghiare, protestăm contra acestor zadarnice încercări, căci periclitează, fac chiar imposibilă buna înţelegere între locuitorii patriei comune şi ne împedecă în libera noastră desvoltare culturală şi materială, la care avem drept neprescriptibil ca popor care de atâtea veacuri, locuim pe acest pământ pentrucare atâtea jertfe am adus, atâta sânge am vărsat.

2) Cerem introducerea imediată a votului universal direct şi secret după comune, care singur corăspunde legilor divine şi dreptului firesc faţă de datorinţele pe cari cu toţii egal le îndeplinim, protestăm contra amânărei, protestăm contra ori-cărui fel de restricţiune măiestrită, care nu ar avea alt scop, decât falzificarea voinţei obşteşti.

3) Adunarea poporală văzând cât de des şi cât de greu sunt osândiţi mulţi dintre acei concetăţeni, cari în presă îşi ridică glasurile pentru drepturile popoarelor din Ungaria şi fiind convinsă că delictele de presă nu pot fi judecate cu dreptate decât numai de acei cetăţeni, cari cetesc şi pentru cari s'au scris productele de presă, cere şi pretinde o lege de presă care să închidă pentru totdeauna uşa la isbucnirea animosităţilor dintre popoarele conlocuitoare şi care să nu poată sugruma nici odată libertatea gândirii şi a cuvântului şi mai ales să nu poată împedeca manifestarea voinţei, dorinţelor şi aspiraţiilor popoarelor celor ce alcătuesc statul ungar.

4) Protestăm mai cu samă contra proiectelor de lege ale guvernului, privitoare la învăţământul elementar, pentrucă şi aceste proiecte nu au altă ţintă, decât iară numai maghiarizarea, şi întru realizarea acestei idei în veci nerealizabile, face imposibilă copiilor noştri câştigarea cunoştinţelor celor mai trebuincioase pentru înaintarea lor ca astfel să poată deveni cetăţeni folositori ai statului, protestăm contra acestor proiecte ca fii credincioşi ai bisericei noastre, a căreia autonomie bisericească şi şcolară este adânc vătămată, protestăm contra lor ca Români pentrucă este atacată limba noastră, pe care peste toate o iubim şi protestăm în fine ca oameni pe temeiul dreptului Dumnezeesc innăscut fiecăruia de a se cultiva fie-care după firea sa.

5) Mulţămim archiereilor noştri, mulţămim deputaţilor noştri, adevăraţii reprezentanţi ai poporului nostru, pentru lupta ce o poartă în contra acelor proiecte de lege, cerem de la ei şi de aici înainte lupta cea mai energică, fără nici o şovăire, aplicarea tuturor mijloacelor posibile în cadrul legii pentru a zădărnici primirea şi sancţionarea acelor stricăcioase şi nedrepte proiecte, în caz de lipsă cerem chiar ca archiereii noştri toţi să meargă la treptele tronului tălmăcind plânsoarea poporului român, de-a pururea credincios dinastiei şi patriei.

Cu inteţire aşteptăm de la conducătorii neamului nostru, de la păstorii aceluia, chemaţi ca să apere turma încredinţată lor, să justifice cu bărbăţie neclintită încrederea de care sunt împărtăşiţi, să grijească ca turma să nu fie împrăştiată, ruptă şi sfăşiată, căci fără de turmă ce vor fi ei cum vor sta înaintea lui Dumnezeu?«

*

Proiectul cetit cu unanimitate să votează de 2000 bărbaţi adunaţi cu aprobări entuziaste, iar preşedintele adunării mulţămind tuturor pentru concursul dat şi buna ordine observată, declară adunarea de închisă.

Locuitorii cercurilor pretoriale *B.-Huedin* (Bánffyhunyad) şi *Hida* (Hidalmás) se convoacă la *adunarea poporală* ce se va ţinea în *Fildul de-jos* în 8 Aprilie st. n. 1907 în curtea şcoalei române gr. cat. la 1 oară după amiazi, cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Votul universal. 3. Libertatea pressei şi a întrunirilor. 4. Proiectul de lege asupra şcoalelor şi învăţătorilor poporali confesionali. 5. Proiect de rezoluţiune. 6. Inchiderea adunării.

B.-Huedin-Hida, 30 Martie st. n. 1907.

Ioan Pop, Dr. Simion Tămaş, Dr. Andreiu Pop, Dr. Vasile Crişan, Dr. Ioan Prodan, Mihaiu Mărincaş, Constantin Căciulă, Petru Forna, Iuliu Chiffa, Aurel Fodor, Ioan Galiş, Florian Petran, Eugen Şancu, Gavrilă Mureşan, George Tulbure preot, Ştefan Pop, Emil D. Măcelariu, Iuliu Truţă, George Meşesan, Sever Frăţilă, Găvrilă Todoruţ, Gavrilă Condor, Cornel Condor, Simeon Nosa, Alexandru Sava, Romul Ramonţian, Ioan Irimiaş, Petru Anca, Ioan Şancu, George Tulbure învăţător, Ioachim Lucaciu, Traian Şuteu, Ioan Mango, Teodor Lung.

Dascălii români şi proiectul lui Apponyi.

— *Glasul unui dascăl.* —

In faţa primejdiei celei mari ce ameninţă educaţiunea naţională şi cultura poporului nostru, dacă proiectul actualului ministru de culte al Ungariei ar deveni lege, opinia publică română şi străină aşteaptă curioasă părerea şi ţinuta dăscălimei române, care în această importantă chestiune cântăreşte greu în cumpăna judecăţii alături cu părerea tuturor celorlalţi factori, ce dau tonul în cultura neamului.

Căci trebue să se ştie, că de noi fără de noi nu vor putea tracta nici ai noştri, şi cu atât mai puţin străinii. Nu cu trufia cea uricioasă a vestitului rege francez, care a zis că *el* este statul, ci cu conştiinţa puterei nevăzute date pedagogului asupra societăţii omeneşti zicem, că noi dascălii români suntem însaşi şcoala românească. Prin urmare despre şcoala românească fără de noi nu se poate tracta.

Este lucru ştiut, că, dacă nu i-ar fi pus suliţa în coaste dăscălimea ungurească, actualul ministru de culte n'ar fi făcut nimic pentru îmbunătăţirea stării lor materiale. Şi aceea se ştie, că la Budapesta se luau zilnic informaţiuni despre anemica mişcare a dăscălimei române din toamna şi iarna anului trecut şi cu mare băgare de samă se pipăia pulsul acestei dăscălimi, după care se întorceau şi se strângeau şiroafele proiectului despre şcoalele confesionale. Noi dascălii, suflet din sufletul poporului nostru, nu ne-am prea dat focul dela inimă, pentru-că, adevărul grăind, nici nu aveam cui să ne încredinţăm durerea şi vrerea.

Ai noştri nici astăzi nu înţeleg pe deplin rostul şcoalei poporale, iar guralivul conte îşi închipuieşte că este cu putinţă a ne preface şcoala în puşcărie a sufletului. Intre ai noştri s'a aflat unul acum trei ani, advocat şi doctor în ştiinţa dreptului, care în coloanele oficioase ale monitorului bisericesc dela Sibiiu a sămănat în inimi desnădejdea şi ideea abandonării învăţământului poporal românesc, cu scopul vrednic de un neam de negustori, ca să cruţăm în tot anul câteva milioane pentru afaceri mai rentabile decât şcoala românească.

Intre ai noştri se mai află şi astăzi, ba chiar astăzi se află foarte mulţi, cari fără un pic de scrupul propagă ideea de a părăsi toate şcoalele, a nu mai cheltui nimic pentru cultura şcolară a neamului, a dezerta — bagseamă în pădure — şi a lăsa totul în mila Domnului şi apoi pradă vrăşmaşului, care ne a trimis solie războinică.

Am vorbit deunăzi cu un personagiu de cea mai înaltă poziţie socială, care în faţa mai multor martori mi-a spus-o cu toată francheţa, »nu mai dăm nimica pentru şcoală!«

Ni-se adună acum poporul în adunări şi sfaturi măreţe. Şi este foarte bine, ca să se ştie, că neamul românesc nu vrea să fie instruit şi educat în limbă străină şi prin dascăli străini. Dar — se mi-se ierte cuvântul — cu proteste, fie ele cât de solemnele, nu se asigură viitorul unui neam de 3 milioane şi jumătate.

Acele adunări poporale trebue să dovedească, că şi aievea voim să ne creştem neamul în legea şi limba lui şi prin dascălii lui proprii. Drept-aceea să şi enunţe, că *şcoala noastră odată cu capul nu o dăm*, căci ea ne este asigurată nouă prin legile firii şi prin constituţia patriei noastre. Ei să trimită vorbă inimicului, care ar dori să ne atace şcoala, că iată ne pregătim la luptă de apărare, că vom face zid puternic în jurul şcoalei şi ne vom lupta pentru susţinerea ei, şi nu o vom preda în mod laş şi ruşinos.

Să nu ne descurajăm unul pe altul cu vorbe de minciună, că suntem săraci şi n'avem arme de apărare! Făcut-am vre-odată apel sincer la neamul întreg şi tălcuitu-i-am vre-odată pe înţelesul lui lipsa neapărată de şcoală? Făcutu-l'am să jure poporul pe convingerea dreaptă, că naţiunea cea mai mare este aceea, care are cele mai multe şcoale?

Toate cele bune le-am încercat şi le încercăm, adunat'am bani pentru muzee, case naţionale, expoziţii, catedrale, gimnazii, mese studenţeşti şi altele, de care neamul nostru are trebuinţă, dar pentru învăţământul poporal, pentru acest lapte dulce al neamului românesc, fără de care inceată orice viaţă în sufletele noastre, nu ne-am gândit serios. Nici acum nu ne gândim să întreprindem fireştii paşi de asigurare: *o colectă generală*, la care să emuleze săracii cu cei bogaţi, femeile cu bărbaţii, tinerimea cu cei bătrâni.

Dar şi colecta aceasta, prin care s'ar manifesta în toată plenitudinea sa sentimentul de jertfă al naţiunei române, ar avea numai o valoare momentană. Ci opera de salvare a şcoalei româneşti se va săvârşi numai atunci, când vom urma pe de-adreptul ordinul de zi al prea luminaţilor şi prea sfinţiţilor părinţi ai noştri dela Sibiiu şi dela Blaj, dat tuturor fruntaşilor neamului şi îndeosebi către noi dascălii şi preoţilor noştri des repetat, ordin, care sună aşa: *să cultivăm cum se cuvine moşia noastră strămoşească*, *poporul*, să o cultivăm ca nişte stăpâni adevăraţi ai ei, iar nu ca nişte arândaşi, cari o cultivă numai cu interes de speculă, să o cultivăm îndeajuns, ca să-şi dea venitul adevărat acum şi în veacul veacului.

Acesta este credeul nostru, acesta este simbolul luptei noastre, a dascălilor români. Dacă se va face aşa, după cum cerem noi şi după cum ne-am dat cu multă cumpătare părerea şi cu ocaziunea anchetei noastre ţinute în Sibiiu în zilele de 28 şi 29 Decembre 1906, bine va fi de poporul şi biserica română, şi negreşit bine va fi şi de noi dascălii şi amărâţii oropsitului neam românesc.

Atunci am rugat veneratele autorităţi bisericeşti să ia dispoziţiuni de urgenţă ca şi nouă să ni-se asigure dotaţie egală cu a învăţătorilor celorlalţi susţinători de şcoale din patrie. Atunci am mai cerut, ca în acel scop să se esmită în parohii — unde reclamă necesitatea — *cei mai distinşi bărbaţi* ai neamului, cari convocând în şedinţă corporaţiunile parohiale şi arătându-le marea importanţă a şcoalelor confesionale, să-şi pună în cumpănă *toată autoritatea şi influinţa* pentru exoperarea ridicării salarelor învăţătoreşti.

In hotărîrile acelei anchete am depus tot ce am crezut, că se poate face pentru asigurarea învăţământului poporal românesc.

Nu avem nici acum altă părere mai

»Toate-s bune« răspunse acesta după ce rotise ochii împrejur.

— »Pe când soseşte binele?«

— »Apoi eu îl aştept azi«. »Dar nu mai trăncăni aci, adu o oca de rachiu«. »Ai iarbă de peşte?«

— »Că n'ai fi gândit să prinzi peşte din clondirul cu rachiu?«

— »Las', c'ai vedea tu«.

Arapu pisă bine iarba şi, turnându-o în sticlă, adăogă: »mai încolo, să aibi grijă şi să strecori doftoria asta, apoi s'o descânţi, o leacă, cu zahăr«.

»Ei bată-te norocul, Iliuţă!« »Tăman acum pricep eu ce pui tu la cale«.

— »De bună seamă, că dela început nu-ţi putea da 'n gând, că tu n'ai cap, ci numai aşa, o închipuire ca să te asemeni şi tu cu oamenii«.

Soarele era la asfinţit, când iată soseşte Grindă.

»Ei, vărul Lae!« »Ia mai abate-te o leacă pe la noi«.

— »Păi de, ştiu eu ce să fac?« »Nu mi-ar fi în gând, că-s singur pe acasă« răspunse acesta.

— »Las'că nu eşti la capătul lumii, ai destulă vreme!«

»Uite, suntem vecini zise Arapu către cârciumar şi nici-odată n'am ciocnit paharul cu vărul Lae.«

— »Cu alte năcazuri, cine să mai gândeşte la pahare«.

— »Ia lasă vorba mă, vecine ce bei?«

— »De, sunt cam ostenit de cale.« »O oca de ţuică bătrână, Litie!«

»Prea mult, prea mult, bei şi d-ta?«

— »Eu începui cu vin«.

— »C'am mult,... şi nevoile arză-le focul!«

— »Taci mă, vere, că n'oi porunci ca să plăteşti d-ta!?«

După un pahar urmează altul, ş'apoi altul, până ce omul nostru îşi simte capul greu şi limba mare.

»Că dulce ţuică ai măi, Litie!«

— »Ţuică bătrână, vere, dela curte, păstrată 'n butie de frasin« răspunse acesta, zâmbind către Arapu.

In timpul acesta soseşte Angheluş lăutarul, care venea dela bâlciu. Văzând oameni cu chef, îşi încălzi puţin mânile la foc, apoi începu să îndruge.

„De când beau rachiu de prună,
Nu mai port căciulă bună".

»Neam de neamul tău n'a purtat căciulă bună, mă, sfrijitule, adăugă Grindă, simţindu-se înţepat«.

— »Păi d'aia-i zic şi eu, că doar mi-or eşi gologani, să-mi cumpăr una nouă«. Şia iar începu:

Foaie verde trei oglice
Cântă cucu mierla-mi zice:
„Ce-ai făcut banii voinice?"
I-am beut, să nu se strice!

»Pleacă mă, nu mai chiţcui aci, c'apoi te stric eu la ceafă!«

»Mă, hangiule, n'ai ceva de mâncare, că mă cam usturâ la stomac ţuica asta!«

— »De, poate niscai mămăligă cu murători«.

— »Bună-i ş'aia«.

Litie aduse un codru de mămăligă rece, aproape sfoegit.

»Păi bine mă, om eşti tu? Tocmai mie îţi găsişi să-mi dai ce-a rămas dela porcii tăi?«, zise Grindă, care turase luleaua neamţului de-a binelea.

— »Ei, vezi, că nu băgasem de samă; stai c'aduc mămăligă caldă«, răspunse acesta şi trecând codrul cel sfoegit pe la spate i-l întinse, cu mâna cealaltă:

»Iac'aşa«.

»Acum eşti om de treabă«. Grindă prinse a 'mbuca, dar când puse i-ar mâna pe pahar îşi uită să mai mănânce.

»Apoi eu mă cam grăbesc, vere; mă duc pe la târg«, zise Arapu, după ce plătise cârciumarului.

— »Şi eu m'oiu duce acasă«, răspunse Grindă şi sculându-se încetinel, îşi luă ciomagul, pipăi chimirul de câte-va ori apoi plecă.

»S'auzim de bine, Lae«.

— »Cu bine... bine«, răspunse acesta clătinindu-se şi împletecindu-şi picioarele.

Acum era întuneric. Lui Grindă i-se părea că şoseaua e 'ngustă, ca o potecuţă şi de abia se putea ţinea, să nu cadă în şanţurile pline cu apă, de pe delături.

După cât-va timp de mers, el coti pe poteca ce ducea mai de-adreptul în sat. Dar picioarele i-se muiară şi bietul om se lăsă pe pământul rece şi umed.

Când se trezi, era ziuă. Corpul îi era ţeapăn şi părea că cercuri de fier îi strâng capul.

Se frecă la ochi, se uită în toate părţile şi nu putea să-şi dea seama de unde şi până unde ajunsese el acolo.

Când se desmeteci şi-şi căută paralele, îl prididi plânsul şi 'ncepu să se vaete ca un copil.

Alergă la cârciuma lui Litie, dar cei ce erau acolo îl luară 'n batjocură.

Acasă, copiii îl aşteptau la poartă, iar când îl văzură, îi şi săriră 'n cale.

»Cofeturile, tuţule, unde-s cofeturile?«

»Şi mie, tuţule, şi mie!«

Bietul om abia se mai putu ţine pe picioare.

»Vezi, măi bărbate«, zise femeia bocindu-se — »ceasul rău!«

— »Şi popa.... şi popa calce-l nevoia!«, adăogă el.

(„Ramuri.") *D. Ciotori.*

bună, decât ca să se ia prin bărbaţi serioşi în serioasă executare votul nostru depus acolo. Şi-apoi:

„Vină duşmanul ori-când îi place,
Pururea gata mă va găsi!“ —

Suntem recunoscători poporului, că se adună, se mişcă întru apărarea noastră. Noi o spunem verde, că privim cu toată liniştea sufletească în faţa primejdiei roscolite de actualul ministru. Ii aducem aminte însă un caz nu de mult petrecut în parlamentul unei ţări vecine. Parlamentul a primit un proiect de lege, şi cu toate acestea ministrul şcoalelor a trebuit să-şi retragă proiectul. Căci, după înţeleapta motivare a ministrului, nu este de ajuns, ca o lege să fie numai votată, ci *să cere ca ea să poată fi şi executată.*

Legea proiectată de ministrul Apponyi pentru noi învăţătorii români şi şcoalele noastre confesionale nu poate avea şanse de a fi executată, căci e contrară intereselor noastre de viaţă şi e în directă contrazicere cu legea fundamentală, care ne-a asigurat odată pentru totdeauna dreptul de a dispune liber asupra şcoalelor noastre.

Adevărul acesta va trebui adus la cunoştinţa ministrului separat de fiecare comună bisericească a noastră susţinătoare de şcoale prin concluze luate şi iscălite de membri sinoadelor sau a comitetelor parochiale în frunte cu preoţii şi învăţătorii. Să ştie şi ministrul ce a făcut când a compus acel proiect de lege, fără de a ţinea seamă şi a asculta mai înainte pe cei pe cari îi priveşte mai de aproape.

Evenimentele din România.

Corespondentul nostru din Bucureşti ne comunică următoarele:

— 18 Martie v.

In *Muntenia* cele mai multe bande de criminali au fost distruse de armată, parte cu puşca parte cu tunul. Astfel comuna Baileşti, *unde era peste 10,000 de rebeli*, a fost bombardată cu tunul şi distrusă aproape cu desăvârşire. Sunt sute de morţi şi răniţi. S'au făcut numeroase arestări în judeţela răsculate. *Constat cu regret că între cei arestaţi se află şi mai mulţi preoţi şi numeroşi învăţători.* In luptele dintre armată şi răsculaţi în diferite localităţi s'au găsit printre cadavre şi mai mulţi preoţi, cari cu crucea în mână aţâţau pe ţărani la jafuri, omoruri şi incendieri.

In capitală precum şi în întreg julifov liniştea este completă. Cu toate aceste autorităţile au luat cele mai întinse măsuri de pază. Barierele oraşului sunt păzite de trupe. Bateriile din forturi au fost întărite. După părerea oamenilor competenţi cetatea Bucureştilor va putea să resiste timp de mai multe luni, nu numai în contra unei armadii de ţărani, dar şi în contra unei armate, regulate, fie aceasta cât de mare. In interiorul capitalei s'au luat strajnice măsuri de pază, pentru ca nu cumva drojdia societăţii dela margine, ţigani, derbedei, foşti puşcăriaşi precum şi haimanalele, cari au de gând să pesculască în apa turbure, să nu se dedea la jafuri. Astfel institutele mari financiare ale Statului sunt păzite de trupe...

C.

D-l Take Ionescu despre răscoalele ţărăneşti.

Ziarul „Zeit« publică un articol, pe care d-l Take Ionescu l'a dictat corespondentului din Bucureşti al acestui ziar.

Fostul ministru de finanţe spune că a fost cel dintâiu care a recunoscut gravitatea situaţiei, dar ea a luat proporţii cari au întrecut ori-ce prevedere. La început mişcarea ţărănească a avut un caracter agrar antisemit deoarece evreii au luat în arendă multe moşii, ceia ce a provocat ura antisemiţilor şi a socialiştilor. Mişcarea începută în Moldova a fost relativ neînsemnată. In judeţul Vlaşca, Teleorman, Olt, Dolj, însă bandele de tâlhari au distrus tot ce au întâlnit în cale. *Mişcarea aceasta a fost organizată, există o organizaţie cu multe ramificaţiuni*, dar a cărei origine e necunoscută încă. Totuşi s'au găsit câteva indicii. In primul rând s'au descoperit agitatori dându-se drept studenţi. Ei spun ţăranilor că guvernul a tăinuit testamentul lui Ştefan cel mare şi al lui Traian prin care li-se dă pământ. S'au mai dovedit că mulţi agitatori nu ştiu româneşte şi că s'au servit de tălmaci.

România — a continuat d-l Take Ionescu — e ţara care sufere mult pe urma propagandei internaţionale. Guvernul conservator s'a retras fiindcă s'a convins că numai un guvern fără opoziţie va izbuti să restabilească linişte şi pace în întreaga ţară. Conservatorii vor acorda liberalilor sprijinul cuvenit în opera de îndreptare. Se va îmbunătăţi starea ţărănimei şi se va lucra pentru întărirea autorităţii statului român. Nici o ţară nu-i atât de neputincioasă faţă de demagogie ca România. Dar nenorocirea ce a căzut asupra ţării va avea şi un rezultat bun: *lupta între partidele politice va lua o formă mai blândă ca până acum.* De azi înainte va urma neapărat o periodă de reacţiune, dar aceasta nu va împedeca ca să se facă cât mai multe îmbunătăţiri pentru poporul dela ţară.

Amănunte.

Preoţii liniştesc poporul. Din judeţul Bacău se comunică următoarele amănunte: Locuitorii satului *Borzeşti* au pornit înfuriaţi la locuinţa arendaşului moşiei Borzeşti, Berlă Grünberg. Postându-se în faţa locuinţei arendaşului au început turburările In ccest moment preotul din comuna Bogdana luând cunoştinţă de răscoală soseşte şi îndeamnă pe săteni să-l urmeze la primărie. Toţi au ascultat cuvântul. Ajunşi la primărie s'a făcut o linişte adâncă. Preotul explică manifestul dat în numele regelui. Cuvântarea preotului este ascultată cu sfinţenie; sătenii în cor răspund că sunt pe deplin mulţumiţi şi urează mulţi ani regelui şi guvernului. Liniştea a fost pe deplin stabilită fără intervenirea armatei.

Ţăranii din satele *Gutinaşi* şi *Rădeana* se adunaseră în faţa curţii academiei de pe moşia Rădeana. Procurorul de Bacău, împreună cu d-l căpitan telegrafiază să mai vină două companii de soldaţi pe lângă alte două ce le avea. Spiritele erau agitate. In acest moment sosind preotul care liniştise pe răsculaţii din Borzeşti invită pe săteni să părăsească locul din faţa curţii şi să meargă cu toţii la biserică. Toţi l'au urmat. Trăgându-se clopotele la biserică toată mulţimea s'a adunat la biserică. Cuvântarea preotului a liniştit toate spiritele; toţi şi-au cerut ertare dela preot pentru nechibzuinţa lor şi au jurat că nu vor mai face un pas fără să întrebe pe preot.

Un instigator travestit în preot. Serviciul siguranţei de pe lângă poliţia Capitalei, a prins pe unul din principalii instigatori ai răscoalelor din Moldova, un fost călugăr la mănăstirea Neamţu. El a fost găsit în capitală îmbrăcat în haine preoţeşti şi cu potcap în cap. Pe de desupt purta uniformă de roşiori şi avea gradul de căpitan. El a declarat că se numeşte: Melhisedec Cristea Emanoil şi că a fost locotenent de cavalerie. La dânsul s'au găsit mai multe cărţi de vizită, în cari se întitula: »Şeful grevei din Rusia, autorul răscoalei contra ţarismului pentru neobţinerea mânei principesei Olga, generalismul internaţional al armatelor universale în locul lui Waldersee“. Melhisedec Cristea Emanoil, dă semne sau simulează alienaţia mintală. El este deţinut la poliţie. Ancheta continuă.

Cronica din afară.

Relaţiile dintre Italia şi Germania. Deşi ziarele oficioase italiene cearcă prin tăcerea lor să nu dea nici o importanţă întâlnirei ministrului Tittoni cu cancelarul Bülow, totuşi cercurile politice din Roma susţin cu tărie că nu se poate nega importanţa convorbirilor cari au fost pur politice. Cu mult înainte de această întâlnire s'a făcut un schimb de telegrame între Berlin şi Roma. Urmarea acestei convorbiri telegrafice a fost întâlnirea celor doi miniştri, întâlnire la care ministrul Tittoni a fost asistat de doi secreteri. Această întâlnire este datorită în parte şi faptului că Germania vrea să-şi asigure sprijinul aliatelor sale spre a nu apare iar izolată în congresul dela Haga.

Acordul anglo-rus. Vizita pe care o fac acuma ofiţerii englezi ofiţerilor ruşi aflaţi cu flota rusă în Pothsmouth, este considerată — fiind datorită invitaţiei regelui Eduard — ca o nouă dovadă a înţelegerei anglo-ruse. Acordul anglo-rus e vorba să fie iscălit în cel mai scurt timp în Petersburg şi constitue o nouă dovadă, se zice, a încrederei ce au aceste două state unul într'altul. In el va fi vorba şi de afacerile Tibetului şi Afganistanului, cât şi despre Persia. Acordul nu va fi îndreptat împotriva vre-unei puteri şi nu va atinge nici independenţa Persiei.

Atentatul cu bombe din Constantinopol. Asupra cauzei atentatului de Duminecă din strada Grand rue de Pera, prin care au fost răniţi mai mulţi trecători, sunt trei versiuni. Una, că atentatorul a vizat pe un armean Metzeogori-bey, membru al consiliului de stat turc şi spion la Yldiz, care a şi fost rănit; a doua că partizanii exilatului Fehim-Paşa au provocat atentatul pentru a proba sultanului necesitatea rechemărei lui Fehim-Paşa, şi a treia că bomba a fost zvârlită din terasa stabilimentului de maşini de cusut »Singer« pentru a provoca turburări în zilele Paştelui catolic. Cercetările continuă.

ŞTIRILE ZILEI.

— 20 Martie v.

Comunicatul »Băncei naţionale« române. Direcţiunea băncei naţionale din Bucureşti publică următorul comunicat: »Unele ziare răspândesc zgomotul că banca naţională ar fi suspendat unele operaţiuni şi anume scontul, din cauza împrejurărilor. *Se dă cea mai formală desminţire acestui zgomot. Banca naţională n'a suspendat nici una din operaţiunile sale nici măcar nu le-a redus*«.

Adunarea generală a reuniunei femeilor române. Primim spre publicare următorul comunicat: Damelor române din Braşov le reamintesc cele publicate în nr. 60 al Gazetei a. c. adecă *ţinerea adunării generale extraordinare pe ziua de Joi în 22 Martie (4 Aprilie) 1907* la 3 oare p. m. în sala cea mare a gimnaziului român. La ordinea zilei este chestiunea Internatului de fetiţe. *Elena Sabadeanu*, presidentă.

Pentru masa studenţilor români din Braşov au mai întrat de la d-l *Procopiu Givulescu*, protopresbiter în M. Radna *20* cor. în memoria mult regretatului său profesor Dionisiu Făgărăşianu; *„Grăniţerul“* institut de credit în H. Dobra *30* cor. D-l *Ioan Maximilian*, preot şi soţia sa *Elena* din Stupini în loc de parastas de 7 ani pentru fiiul lor Laurenţiu *20* cor.

Primească marinimoşii donatori cele mai călduroase mulţumiri. *Direcţiunea gimn. gr. or. român.*

De la alegerea din cercul Lugojului. Cu privire la alegerea din Lugoj ni-se comunică următoarele amănunte: Pe baza statisticei ce s'a făcut de către comitetul electoral român, au votat dintre alegătorii români pentru candidatul Makkay cam 240—250, între cari şi preoţii Cons. Silardin Roza din Leucuşeşti, Iulian Suciu din Dobreşti, Vichentie Micu din Spatta şi învăţătorii Traian Barabaş din Balint, Nicolae Alexa din Gruiu, Petru Opriţescu din Cliciova, Toma Ioan din Sudrieş şi încă câţiva. O parte mai mică dintre preoţi şi învăţători nu s'au prezentat la vot. Nu-i numesc de-ocamdată. In schimb au votat pentru Dr. G. Popovici mai mulţi streini, mai ales germani, cari fac parte din partidul nou poporal german din Bănat în frunte cu d-l Frantz Brenner şi câţiva socialişti. *x.*

Impăratul Germaniei pentru balonul dirigeabil. Contele Zeppelin, căruia împăratul Wilhelm II i-a acordat un ajutor de 500.000 mărci spre a continua cu încercările sale privitoare la dirijabilitatea baloanelor, îşi va reîncepe în curând încercările cu balonul.

Ţăranul-boer. Din Bucureşti se scrie: La Racoviţeni (jud. Râmnicul Sărat), unde ţăranii s'au revoltat contra proprietarului Mavrodin au întrat în curtea şi casa acestuia, pe când dânsul nu era acasă. Văzând că n'au cu cine trata, unul din ţărani se îmbrăcă în nişte haine nemţeşti ce le găsise acolo, îşi puse jobenul în cap şi începu să facă pe boerul, întrebând pe ceilalţi ce vor. In glumă se fac tratative: »Bine, zicea ţăranul boer, vă dau una şi una.« »Nu ne place«, strigau ceilalţi, dând improvizatului boer mai multe lovituri peste ceafă. »Atunci două vouă şi una mie.« »Nici aşa«. Şi alte lovituri urmau. Până când ţăranul săturându-se de boerie, a aruncat jobenul şi a plecat.

Sinuciderea unui milionar. Din New-York se anunţă că William A. Proctor în vârstă de 73 ani, cel mai mare fabricant de săpun din Cincinati şi archimilionar s'a sinucis cu un foc de revolver. Cauzele sinuciderii nu se cunosc încă.

Foametea în jurul oraşului Shangai. Din Shangai se telegrafiază că suma adunată aci pentru cei lipsiţi de hrană, s'a urcat până acuma la 100.000 livre sterlinge. In unele localităţi foamea bântue cu atâta furie încât populaţia exasperată se dedă la omoruri fără nici un motiv. Guvernul voind să aline suferinţele nenorociţilor, a comandat cantităţi enorme de cereale în America şi în Australia.

ULTIME STIRI.

Adunări de protestare.

(Telegr. part. ale „Gaz. Trans.“)

Făgăraş, 2 Aprilie. Adunarea poporală ţinută astăzi în piaţa oraşului a succes impozant. *Au luat parte vre-o zece mii Români* din Făgăraş şi comunele învecinate. Adunarea a fost presidată de deputatul Dr. Nicolae *Şerban*. Au vorbit advocaţii Dr. *Şenchia* şi Dr. O. *Vasu*, stârnind mare însufleţire. Miile de Români, în frunte cu preoţii şi învăţătorii, au protestat solemn şi energic contra proiectului Apponyi.

Dej, 2 Aprilie. Adunarea poporală de protestare convocată pe astăzi aici, a fost cercetată de mai multe mii de Români. *Adunarea a fost însă oprită în mod volnic de către autorităţi.* Iniţiatorii adunării *au convocat o nouă adunare pe Sâmbătă în 6 Aprilie*, ceea-ce s'a şi conces. Indignarea Românilor a fost mare, nu s'a întâmplat însă nici un incident.

Belgrad. 2 Aprilie. In Scupştină *a interpelat deputatul radical Pecsics în chestia proiectului Apponyi*, pe care-l consideră ca o măsură luată contra Sârbilor din Ungaria, şi întreabă pe ministrul Passici, dacă a intervenit în mod amical pe lângă guvernul ungar în chestiunea aceasta. Interpelarea a fost transpusă ministrului Passici, care a absentat dela şedinţă.

Bucureşti, 2 Aprilie. (Relaţie oficială pe ziua de eri, Luni). *Ştirile din toată ţara arată că e linişte pretutindeni.* Amănuntele date de ziare privesc represiunile contra bandelor urmărite, cari de altfel nu au mai făcut nouă prădăciuni, nici incendii. *Faza violentă a răscoalelor se poate considera terminată.*

Bucureşti. 2 Aprilie. Conziliul de miniştri care s'a ţinut eri a hotărît următoarele: Rezervele armatei chemate să fie ţinute sub drapel timp de trei luni; efectivul armatei să fie de 100.000 oameni până la finele lunei, eventual până la Sf. Ilie; coloane volante să circule mereu în acest interval prin toate judeţele; în centrele de agitaţie să bivacueze trupe.

Bucureşti, 2 Aprilie. Prefectul judeţului Vlaşca, unde răscoalele luaseră o întindere ameninţătoare, comunică că devastările şi incendiările în tot judeţul, au încetat de două zile. Trupele au plecat în câteva direcţii, spre a aresta pe toţi capii răsculaţilor. Rezerviştii de prin sate arestează ei înşişi pe ţăranii ce s'au răsculat. In comuna Letea, ţăranii repară singuri ce au devastat. Doi capi ai răsculaţilor, cari au încercat să fugă, au fost împuşcaţi. Trupele, prin ţinuta lor hotărîtă, au restabilit complect ordinea şi în câteva zile se speră a se începe viaţa normală. Trupele silesc pe ţărani a readuce productele şi obiectele furate, în alte locuri ţăranii o fac de bună voie.

Bucureşti, 2 Aprilie. Eri a început în numeroase judeţe *facerea ogoarelor de primăvară.* Se speră că în câteva zile munca zilei va fi luată în toată ţara.

Viena, 2 Aprilie. O telegramă din Petersburg anunţă că vestitul agitator antisemit Cruşevan a luat cuvântul în Dumă pentru a se explica asupra învinuirilor ce i-se aduc, cumcă el ar fi pus la cale turburările din România. Cruşevan a spus că el nu poate fi bănuit, deoarece s'a văzut că ţăranii s'au ridicat împotriva evreilor, prin urmare instigaţia nu poate fi căutată decât în rapacitatea acestui popor. In discuţia ce a urmat în Dumă monarchiştii au folosit prilejul de a arăta că Constituţia nu e bună la nimic şi că nu serveşte nimănui; dovadă România care de 40 de ani are Constituţie şi parlament, şi cu toate acestea starea ţăranului român este cu mult mai rea şi mai apăsată ca a ţăranului rus.

Diverse.

Un dejun sub-marin. Un american excentric şi bogat (şi care bogat american nu e excentric?) a învitat nişte prieteni la un dejun într'un vas sub-marin. Intre învitaţi era şi un senator cu soţia sa, Thurston, precum şi încă un alt american excentric, asemenea cu soţia sa. Dejunul a ţinut două oare sub apă.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Dela „Tipografia şi Librăria“ A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Diverse.

„Novele“ de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginĭ şi conţine istorióre frumóse scris. într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticeşcu. Ediţiunea „Amicului Famlliei“. Preţul 1 cor. 20 b plus 10 b. porto.

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine poesii istorióre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banĭ + 56 b. porto.)

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banĭ porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu*, conţine ver-urĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60. pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banĭ.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr, G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versuri pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu.* Edit. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia I-ă de Ioan Iosif Scoopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b plus 5 b porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părdeanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ionĕ A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influinţa francesă în România de A. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ. Cu 50 b. + 5 b. porto.

„Despre cel dintâiu ajutor la vătămărĭ ale ochilor“ de Dr. *Ioan Popp*, medic colonel i. şi r. Acésta broşură conţine pe 36 paginĭ sfaturile cele mai bune, cum sĕ se procédă şi ce mĕsurĭ grabnice sĕ se ia în casurile de vătămărĭ ale ochilor o cărticică, care n'ar trebui sĕ lipsécă din nicĭ o familie.

Cântul în şcóla poporală de *Iuliu Pop*, învĕţător în Năsĕud. Teoriă, praxă şi cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catechetic pentru primii ani şcolasticĭ, ca îndreptar pentru catecheţi, învĕţătorĭ şi părinţĭ, prelucrat de *Basiliu Raţiu*, profesor la seminariul din Blaşiu. Preţul 80 b. (cu posta 90 b.)

A mai apărut tot din péna medicului colonel Dr. Popp instructiva broşură **„Combaterea Malariei“** şi va apare în curênd în broşură şi tractatul fórte interesant şi folositor *„Despre tutun“*, o schiţă istorică-igienică.

Broşurile de mai sus se pot procura dela tipografia şi librăria A. Mureşianu cu 40 b. exemplarul cu porto cu tot pentru intern şi cu 50 b. exemplarul pentru România.

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc.* preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga.* Preţul coróne 3.60 (plus 30 b. porto.)

Cărţi de rugăciunĭ.

Cărţĭ de rugăciunĭ întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortrodox oriental din Cernăuţĭ cuprindênd diferite rugăciunĭ: rugăciunea de séră către d-l nostru Isus Christos, îngerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născĕtóre. Rugăciunile în dilele de peste sĕptĕmână. Liturgia de Duminecă. Acatistul buneivestirĭ. Canóne. Rugăciunĭ de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din sĕptĕmâna luminată. Rugăciunile din dia Nascerei Domnului. Rugăciunĭ de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărţĭ sunt în diferite legăturĭ de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însĕ sunt fórte frumóse şi elegante. Preţul lor e felurit. In pânză négra, cu cruce de aur — 75 78 cr. ceva mai marĭ cu 90 cr., 1 fl 28 cr. 2 fl. 40 cr. Mai garnis te şi cu florĭ 2 fl. 50 cr Mai departe de tot luxose, carĭ se pot face şi ca dar de Craciun în preţ de: 2 fl. 60 cr. 2 fl. 90. 3 fl 70, 4 fl. 40 4 fl. 60 cr. Aceste sunt legate în os alb şi negru şi sunt de o frumseţă neîntrecută.

Versurile nascerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —.12.

Visul Născĕtórei de D-deu —.12.

Sonorul séu frumos rĕsunătórele plânso-cânturĭ la mormêntul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu, ... 24.—.

Epistolie a Domnului nostru Isus Christos ce a trimis'o Dumnedeu din ceriu, ... —.24

La Tipografia şi Librăria A. Mureşianu, Braşov.

Important pentru vêndĕtorii de cărţĭ prin oraşe şi têrgurĭ este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumnedeu“

pentru credincioşii de religiunea ortodoxă română, cuprindênd rugăciunĭ de diminéţa şi de séră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum şi la alte multe rugăciunĭ folositóre 56 la numĕr pe 255 paginĭ, format octav mic.

Acésta carte de rugăciunĭ artistic legată este prima la Românĭ, carĭ până acuma se închinau din cărţĭ subred legate şi ordinare. Acuma nu trebue sĕ stăm în privinţa acésta mai prejos de cărţile de rugăciune ale celorlalte naţionalităţĭ. Prin cartea de rugăciune *„Lauda lui Dumnedeu“* s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumósă şi se póte căpĕta în diferite legăturĭ dela mai simple până la mai luxóse şi tóte în preţ fórte moderat.

Preţul lor este:

	Cor. b.
Legătură trainică négră şi aurită cu séu fără chip sfânt	—.90
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60
„ „ „ cu încheietóre	1.80
„ „ „ cu cadriu argintat şi închidĕtóre	2.10
Imit. de fildes cu catifea şi închietóre	2.65
„ „ „ cu catifea şi podóbă mai mare	3.10

Vîndĕtorii de cărţi primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atenţiunea publicului asupra *„Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca* cu aprobarea consistoruluí episcopesc ortodox-oriental din Cernăuţĭ, care carte format mic octav, cuprindênd asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru totĭ şcolarii.

Preţul acestei cărţĭ:

In pânză négră . . . . , ... cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxósă . . . . cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare . . . cor. 1.40

***Tóte acestea se pot procura prin Tipografia şi Librăria A. Mureşianu, Braşov, unde au sĕ se adreseze şi* vêndĕtorii.**

Tipografia A. Mureşianu, Brasov.